

Služba za odnose z javnostmi

Zaloška cesta 2
1525 Ljubljana
E soj@kclj.si
W www.kclj.si

Sporočilo za javnost

Ljubljana, 16. oktober 2014 - Večina nalezljivih bolezni, s katerimi se srečujemo v današnjem času v Sloveniji, ima enostaven, nezapleten potek, ki v splošnem ne predstavlja tveganja za zdravje. Pozornost stroke je usmerjena v tiste nalezljive bolezni, pri katerih obstaja nevarnost širjenja in zahtevajo čimprejšnje ukrepanje, da se zmanjša število obolelih in v nalezljive bolezni, proti katerim obstaja cepljenje. Cepljenje dokazano zaščiti pred nalezljivimi boleznimi, saj se s higieno ne moremo popolnoma zaščititi pred okužbo niti s hrano pridobiti imunosti. Zaradi visokega deleža cepljenih otrok se v Sloveniji nekatere nalezljive bolezni ne pojavljajo več ali pa se je njihovo število bistveno znižalo. Tako se ne srečujemo več z obolelimi otroki, priključenimi na dihalno napravo zaradi paralize dihalnih mišic, ki bi jo povzročil virus otroške paralize, ne vidimo več otrok, ki bi se dušili zaradi davice, ali otrok z možgansko okvaro zaradi ošpic.

O pomenu cepljenja so na novinarski konferenci spregovorili strokovnjaki iz različnih zdravstvenih organizacij: Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Slovenskega zdravniškega društva Združenja za pediatrijo, RSK za pediatrijo in Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. Strokovne argumente in s podatki podprte informacije so predstavili:

Prim.izr. prof. dr. **Alenka Kraigher**, dr. med., predstojnica Centra za nalezljive bolezni na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje, ki je poudarila: *»Zaradi visoke precepljenosti prebivalstva v Sloveniji skoraj ne poznamo več nalezljivih bolezni, katerih hude posledice dokazano preprečujemo s cepljenjem. Namenjeno je predvsem zaščiti samega sebe, posredno vpliva na zaščito drugih (kolektivna imunost) in zaustavitev širjenja nalezljivih bolezni. To je posebej pomembno za tiste posameznike, ki zaradi zdravstvenih razlogov (na primer hude alergične reakcije na sestavine cepiva ali osnovne bolezni, ki je nezdržljiva s cepljenjem) ne morejo biti cepljeni. Ker jih ne moremo zaščititi s cepljenjem, je zanje zelo pomembno, da je delež cepljenih oseb v prebivalstvu dovolj visok in s tem širjenje določene nalezljive bolezni onemogočeno. Iz tega izhaja odločitev ustavnega sodišča, ki je presodilo, da nad interes posameznika in načelo prostovoljnosti zdravljenja postavi interes skupnosti.«*

Doc. dr. **Janez Primožič**, dr. med., svetnik, predsednik RSK za pediatrijo je dodal: *»Razširjeni strokovni kolegij za pediatrijo (RSK), katerega trenutni predsednik sem, v celoti podpira stališče NIJZ, ki temelji na priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije glede cepljenja otrok. Nobenega dvoma ni, da se bodo s padcem precepljenosti otrok v populaciji spet pojavile nalezljive bolezni, ki so lahko smrtne ali pa vodijo v težko invalidnost otrok. Kar pa zadeva obveznost ali neobveznost cepljenja pa to ni samo zdravstveno, ampak predvsem politično vprašanje državne regulative.«*

O nalogi primarnih pediatrov v vlogi cepiteljev je spregovorila dr. **Vesna Plevnik Vodusek**, dr. med., iz Združenja za pediatrijo pri Slovenskem zdravniškem društvu: *»Cepljenje je najučinkovitejša primarna preventiva nalezljivih bolezni. Čeprav so vsa cepiva v Sloveniji varna in učinkovita, ni cepiva, ki bi bilo varno in učinkovito pri vsakem posamezniku. Naloga primarnih pediatrov v vlogi cepiteljev je, da s pregledom*

dokumentacije, z razgovorom s starši, s čimer izpolnijo pojasnilno dolžnost ter s kliničnim pregledom, vsakemu otroku skušajo zagotoviti čim bolj varno in učinkovito cepljenje. Slovenski starši pri odločitvi glede cepljenja najbolj zaupajo izbranemu pediatru in jih je manj kot 3 % proti obveznemu cepljenju, kar pomeni, da približno 200 slovenskih otrok »uide« cepljenju. Zaenkrat je precepljenost v Sloveniji dovolj visoka za preprečevanje epidemij, vendar je treba znova in znova z jasnimi argumenti osveščati starše in javnost, zakaj je cepljenje pomembno – tako za posameznega otroka kot za celotno populacijo.«

Pregled cepiv, ki se v Sloveniji uporabljajo, in njihovo učinkovitost je predstavil vodja Oddelka za otroke Klinike za infektivne bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana asist. mag. **Marko Pokorn**, dr. med.:

Bolezen	Od kdaj cepimo	Ali je prisotna?	Precepljenost	Učinkovitost
TBC	1946-2005	+	+	++
davica	1937	-	+++++	+++++
tetanus	1951	+++++	+++++	+++++
oslovski kašelj	1959, 2003	++	+++++	+++
otročka paraliza	1957, 2003	-	+++++	+++++
Hib	2000	+	+++++	+++++
ošpice	1968	-/+	+++++	++++
mumps	1979	-/+	+++++	++++
rdečke	1973	-/+	+++++	++++
hepatitis B	1998	+	++++	+++++
HPV	2009	+++	+++	++++
rotavirus	2008	+++++	+	++++
pnevmokok	2003	+++	-/+	+++++
norice	2000?	+++++	-/+	++++
KME	1986	++	+	+++++

Asist. dr. **Nataša Toplak**, dr. med., iz Službe za alergologijo, revmatologijo in klinično imunologijo, Pediatrična klinika UKC Ljubljana je opozorila na zaščito otrok, ki so imunsko ogroženi: *»Pri teh otrocih nas je še posebej strah okužb z nalezljivimi boleznimi, saj so lahko usodne zanje. Če v Sloveniji precepljenost pade, je ravno za te otroke izredno nevarno, da nam bodo umirali zaradi teh bolezni, katerih širjenje lahko sicer s precepljenostjo preprečimo. Ravno zaradi precepljenosti so imunsko ogroženi otroci dobro zavarovani. Zato je tako zelo pomembno, da je v Sloveniji precepljenost dobra.«*

Prim. **Mojca Breclj-Kobe**, dr. med., spec. psihiatrinja, vodja pedopsihiatričnega oddelka in Centra za avtizem Pediatrične klinike UKC Ljubljana pa je poudarila: *»Raziskave na velikem številu vključenih preiskovancev povezanosti cepljenja proti nalezljivim boleznim z večjo pojavnostjo avtizma niso potrdile (American Academy*

of Pediatrics).« K izjavi prim. **Mojca Brecelj-Kobe** v prilogi prilagamo članke, ki na ogromnem številu otrok dokazujejo, da med cepljenjem in avtizmom ni nobene znanstveno dokazane povezave.

Služba za odnose z javnostmi UKC Ljubljana